

Notulen - 12^e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek

Datum: 04-04-2023; 20:00 – 22:30

Locatie: 't Aole Gemientehoes - Schoonebeek

AANWEZIGEN:	AFWEZIG MET/ZONDER KENNISGEVING:
▪	▪

Agenda en opening

Op uitnodiging van de voorzitter is dit een extra overleg, zonder de aanwezigheid van de ‘tweede ring’. In de vorige bijeenkomst van 6 maart is afgesproken dat iedereen zijn of haar laatste opmerkingen op het concept Afsprakenkader (versie 7) per mail kan nasturen. Op grond van de besprekingen over het concept was de verwachting dat dit nog een paar tekstuele verbeteringen zou betreffen en dat we toewerken naar de vaststelling van een stuk wat rijp is voor ondertekening. Anders dan wij met elkaar misschien hebben aangenomen blijkt nu uit de inbreng van een aantal deelnemers ook een aantal principiële (her)overwegingen. Het doet recht aan die inbreng om daar met elkaar over te willen spreken, en daarbij dan ook de vraag te stellen wat dat betekent voor de voortgang van de Ontzorgtafel en het Afsprakenkader. Om deze principiële overwegingen en de daaronder liggende zorgen en ideeën in alle vrijheid te kunnen bespreken doen we dit in kleine kring en dus zonder NAM en de ambtelijke vertegenwoordiging van de overheden. Wel zal EZK aanwezig zijn, vanuit hun verantwoordelijkheid en regierol voor het gebiedsproces.

Notulen van 6 maart

Verslag is ter informatie meegestuurd. Aangezien dit geen regulier overleg is en de tweede ring niet aanwezig is, wordt het verslag op de volgende reguliere bijeenkomst vastgesteld en daarna gepubliceerd.

Waar staan we nu – doel en speelveld voor de ontzorgtafel

Inmiddels is de stichting Stop Afvalwater Schoonebeek opgericht. Enkele deelnemers aan de ontzorgtafel zijn lid geworden. Gevraagd wordt of deze stichting daardoor nu ook aan tafel zit. Aangegeven wordt dat dat niet het geval is, de SAS is geen deelnemer van de ontzorgtafel.

Er zijn verschillende belangenorganisaties aan deze tafel. Binnen die organisaties ontstaat nu ook discussie, met voor- en tegenstanders. Dat is een lastige positie. Industriekring Schoonebeek geeft aan aan de ontzorgtafel een

neutrale rol in te nemen en balans te zoeken in de verschillende meningen van hun achterban. Dat geldt ook voor de LTO. Alsook voor Natuurvereniging Stroomdal.

Er leeft veel in het dorp over dit onderwerp. Zelfs binnen families ontstaan discussies en verschillende belangen. Deelnemers aan de ontzorgtafel hebben moeite met hun positie en het proces. Er leven beelden dat deze groep voorstander is en NAM en EZK helpt. Terwijl dat nadrukkelijk niet het doel van deze ontzorgtafels was en is. De ontzorgtafel mag niet als excuus gebruikt worden voor draagvlak. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat veel mensen slecht geïnformeerd zijn en aannames doen. De deelnemers aan deze tafel zijn gewone inwoners, het voelt soms alsof ze worden aangevallen en een verklaring moeten afleggen voor hun deelname. Ook op sociale media wordt men persoonlijk aangevallen, heel vervelend. Men is juist ingestapt omdat men graag een positieve bijdrage wilde leveren aan het dorp, de inwoners en de omgeving.

Een deel van de deelnemers geeft aan in dit proces gestapt te zijn vanuit de gedachte dat hier ook het gesprek gevoerd zou worden over de nut en noodzaak van de oliewinning en of het project überhaupt door zou kunnen gaan. Een ander deel geeft aan dat zij hier aan deel hebben willen nemen vanuit de gedachte om vanuit verschillende belangen (bijvoorbeeld natuur, overlast of eventuele schade) zorgen en wensen te uiten, hierover goede afspraken te maken en het maximale eruit te halen voor Schoonebeek.

Vroeger was er een grote verbondenheid met NAM en Schoonebeek. Dat heeft NAM verwaarloosd in de afgelopen jaren en dat helpt het bedrijf nu niet. Waterinjectie is al heel lang aan de orde in Schoonebeek, veel inwoners weten dat niet. Ook werden eventuele problemen altijd netjes en effectief opgelost.

Wat is de toegevoegde waarde van deze tafel en is die er nog? Ja, De toegevoegde waarde zijn de resultaten: de afspraken in het Afsprakenkader. De deelnemers staan achter het product, het is een goed resultaat geworden. Er zijn verschillende zaken bereikt: afspraken over monitoring, NAM heeft het project ingevuld met nieuwe putten en betere materialen, de Limburgse methode is opgenomen, evenals afspraken over nulmetingen bij karakteristieke gebouwen en er is een link gelegd met het bijdragenspoor. Deze afspraken zijn het resultaat van het gesprek aan deze tafel. Deze afspraken worden niet gezien als contractuele overeenkomst met harde verplichtingen die afdwingbaar zijn bij de burgerlijke rechter. Het zou goed zijn om dit duidelijk neer te zetten, bijvoorbeeld in een voorwoord: waar is de ontzorgtafel wel van en waar niet van, welke status en met welke bevoegdheden.

Gevraagd wordt naar de uitspraak van staatssecretaris Vijlbrief dat het project alleen door kan gaan indien er draagvlak is. Zoals hierboven ook al benoemd: de ontzorgtafel wil niet gebruikt worden als excuus dat er met hun aanwezigheid en het Afsprakenkader sprake is van draagvlak. EZK ligt toe dat er voor draagvlak meer nodig is, dat daarvoor juist dit gebiedsproces is gestart, vanuit de voorkant van het proces, voorafgaand aan de vergunningen. Draagvlak is niet letterlijk of kwantitatief te maken in aantallen voor- of tegenstanders.

Recente quote Staatssecretaris:

“Ik vind het belangrijk dat bewoners en bestuurders al in een vroeg stadium worden betrokken bij de vergunningverlening. Daarom zijn we in Schoonebeek vorig jaar gestart met een gebiedsproces om bewoners en regionale overheden mee te nemen bij het voorgenomen alternatief. Ik was zelf bij de eerste bijeenkomst en heb daar ook verteld dat er draagvlak moet zijn. Daarmee bedoel ik dat het belangrijk is dat er goed naar bewoners geluisterd wordt, dat zij alle ruimte krijgen om hun zorgen te delen en vragen te stellen. Dat betekent niet dat iedereen het er mee eens moet zijn, maar wel dat bestuurders en bewoners voldoende betrokken worden bij de vergunningverlening en dat de (proces)stappen helder zijn.

Als staatssecretaris moet ik alle belangen van de verschillende partijen afwegen en ik geef alleen een vergunning af als het veilig en verantwoord kan plaatsvinden.

Zodra NAM een vergunningsaanvraag indient bij het ministerie van EZK vraag ik aan TNO, het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en de regionale overheden om advies. Naast de inhoud van die adviezen, kijk ik ook naar andere belangen zoals die van bewoners. Daarom heb ik in de Tweede Kamer toegezegd dat ik ook de uitkomsten van de enquête die door Dorpsbelangen Schoonebeek wordt georganiseerd, zal betrekken bij mijn beslissing.”

Dorpsbelangen geeft aan dat de ontzorgtafel niet representatief genoeg is. Dit beeld wordt niet door alle deelnemers gedeeld. Op de vraag wie er dan aan de tafel ontbreekt, wordt door Dorpsbelangen aangegeven dat ze graag had gezien dat het MKB en meer individuele bewoners zouden deelnemen. Er wordt aangegeven dat men zich bij de start van het gebiedsproces kon aanmelden. Je kunt mensen niet dwingen om deel te nemen.

Dorpsbelangen geeft aan dat het afsprakenkader niet door of namens bewoners kan worden ondertekend, maar dat er publiekrechtelijke borging nodig is. De ondertekening van het Afsprakenkader kan op verschillende manieren. De voorzitter zou kunnen ondertekenen namens de deelnemers. Echter, alternatief kan ook zijn dat alleen NAM en EZK tekenen. Dan is er geen discussie over verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden van de deelnemers van de ontzorgtafel.

Ook het moment van ondertekenen staat nog niet vast. De groep geeft er de voorkeur aan om de uitkomsten van de enquête van dorpsbelangen af te wachten. Dit helpt om de rust in het dorp te bewaren en fair richting de gemeenschap.

Reacties op concept 7 van het Afsprakenkader

In de vorige bijeenkomst van 6 maart is afgesproken dat iedereen zijn of haar laatste opmerkingen op het concept Afsprakenkader in kon sturen. De voorzitter heeft deze verzameld in en vooraf rondgestuurd met voorstel hoe hiermee om te gaan. Alle reacties worden langsgelopen en besproken.

- SodM: tekstvoorstel: is akkoord.
- Tom Grobbon, namens het waterschap: enkele tekstvoorstellen: is akkoord.
- LTO: vraag over verantwoordelijkheid van eventuele vermenging van grondwater en injectiewater. Inschatting is dat dit wettelijk al geregeld is en niet aanvullend opgenomen hoeft te worden in het Afsprakenkader (actie: check door NAM). LTO gaat deel uit maken van de werkgroep ‘Mens en Milieu, Flora en Fauna’ zodat er rekening met verschillende gebiedsfuncties kan worden gehouden.
- Freek Ensink: voorstel om een voorwoord toe te voegen waarin de status, verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de ontzorgtafel helder wordt uitgelegd. Hierin aangeven dat de deelnemers van deze tafel – die ieder om uiteenlopende redenen deelnemen –uitgesloten worden van welke eventuele aansprakelijkheid dan ook m.b.t. de inhoud van het afsprakenkader. LTO heeft dit voorstel per mail al ondersteund. De aanwezigen vinden het eveneens een goed voorstel om een dergelijk voorwoord toe te voegen.

Dorpsbelangen wil graag drie aanpassingen:

- ‘brede’ samenstelling: het woord ‘brede’ weglaten, omdat de groep groter had mogen zijn, met name vanuit individuele bewoners. Geconcludeerd wordt dat de groep best ‘breed’ is samengesteld, en het woord derhalve blijft staan, echter in het voorwoord zal het dilemma - hoe zorg je voor brede vertegenwoordiging – benoemd worden.
- ‘significant deel’ van het bijdragenspoor: ‘significant’ weglaten, vanuit de gedachte dat de volledige bijdrage hier terecht moet komen. Geconcludeerd wordt dat dit het niet per se sterker maakt, nadenken over een zorgvuldiger formulering. Er is nog veel onduidelijk over dit spoor, de verkenner is op pad, er zijn nog geen bedragen genoemd en de onderhandelingen zijn nog niet gestart.
- de magnitude waarbij de oliewinning wordt stopgezet verlagen van 3 naar 2, met als argumentatie dat de aardbevingen hier ondieper (3km) voorkomen dan bij natuurlijke bevingen (10km) en de grond in deze omgeving ‘zachter/weker’ is. Geconcludeerd wordt dit voorstel voor te leggen aan NAM met verzoek om reactie. Mogelijk is hierover ook een procesafpraak te maken: 3 blijft staan, als blijkt uit onderzoek van SodM en TNO (in het kader van het vergunningenspoor) dat verlaging nodig is, dan wordt het afsprakenkader uitgewerkt (levend document). Dit wordt het volgende overleg met NAM besproken.
- verzoek om het Afsprakenkader juridisch te laten toetsen door een advocatenbureau en dit door EZK te laten bekostigen. Een eerste check door een jurist leidt tot vragen over de juridische borging en gevolgen voor de inwoners van Schoonebeek. EZK ligt toe dat het niet de intentie is om het Afsprakenkader als een harde overeenkomst met verplichtingen tussen NAM en de bewoners, die bij de burgerlijke rechter afdwingbaar zijn. Dit kan wellicht verduidelijkt worden in het op te stellen voorwoord.

De vraag wordt gesteld wat de impact en status is van de disclaimers die bij de handtekeningen op de laatste bladzijde van het Afsprakenkader staan. Dit moet verduidelijkt worden in relatie tot het op te stellen voorwoord.

Met deze nagekomen reacties kunnen we wel vaststellen dat alle onderwerpen in het afsprakenkader zijn geadresseerd. Er worden geen onderwerpen aangedragen die nu ontbreken.

Wvttk

De enquête voor de inwoners is in ontwikkeling. Dorpsbelangen heeft hiervoor een bureau ingeschakeld, dit bureau gaat ook de uitkomsten analyseren. DB wil ook een of twee informatieavonden organiseren. Bedoeling is om de enquête eind april/begin mei uit te zetten. In overleg met de gemeenten wordt gekeken of alle 18+ inwoners aangeschreven kunnen worden (i.p.v. per huishouden). Henk Vredeveld heeft een verzoek bij EZK neergelegd om de informatiebijeenkomsten te faciliteren. Dit verzoek is niet vanuit Dorpsbelangen. EZK neemt hiervoor contact op met Henk.

In de concept enquête is een vraag over de ontzorgtafel opgenomen. De ontzorgtafel is niet betrokken geweest bij de formulering van de vraagstelling. Op verzoek van de deelnemers wordt de concept formulering voorgelezen. De toelichting bij de vraag wordt goed geacht. De vraag zelf verdiend echter aandacht: verzocht wordt om een zorgvuldige formulering die niet tot ongewilde en ongewenste kwalificaties van deze groep leiden. Ook worden vraagtekens gesteld bij de relevantie van een vraag over de ontzorgtafel.

Afsluiting

De volgende data zijn gereserveerd:

- **Donderdag 20 april 19.30 - 21.30** (locatie 't Aole Gemientehoes)
In deze bijeenkomst zullen we stilstaan bij het vervolg van de ontzorgtafel (na vaststelling afsprakenkader). Suggesties voor overige onderwerpen kunnen aan de voorzitter worden doorgegeven.